

DE SCHILDER KURT PEISER

arbeid en krachtsinspanning tot den lediggang van den arme. Ze kunnen de helsche aspecten van het leven oproepen. En ook de dofheid. Zijn ingezakte ruggen van arme oude mannen op een bank; zijn lustelooze armen van vrouwen op het bar-zink, vormen de grenzen van 't zieleleven en van het sociale leven van den mensch. Onder de honderden etsen herinner ik aan de koppen-pyramide „de vervloekten”, een serie snollen, inbrekers en *dégénére-tronies*, die aantrekken en afstooten. Ook veel etsen heeft hij geteekend van voerlui die hun paarden tegenhouden, ze dwingen een paar stappen achteruit te gaan, met hun kracht tegen die der paarden worstelen (*Le recul*). Er is een beroemde ets van een aangespoeld lijk bij een stijger waarover de meeuwen vliegen (*Marée basse*). Een van een strenge, arme vrouw die naar sintels zoekt. En Brusselsche tafereelen met oude mooie kathedralen op den achtergrond (*Zabel; Begijnen kerk; Eglise de la Chapelle*). Peiser's ets is gevuld, levend, vol beweging en toch voelt men nooit dat hij wezen of techniek van de ets geweld aandoet. Zelf vindt hij zich schilder, ook in zijn etsen, schilder die nooit de derde dimensie vergeten wil. Maanden achtereen etst, maanden achtereen schildert hij. Nooit beoefent hij beide kunsten gelijktijdig. Over zijn groote doeken in olie zijn de meeningen van publiek en beoordeelaars verdeeld. Ze zijn ongelijk van waarde en men moet toegeven, dat zijn kleuren soms niet in de oorspronkelijkheid van zijn persoon en zijn visie deelen. Er zijn er echter heel machtige bij. Ik sprak al over zijn *Visschers*, over zijn *scheepsrompen*. Ik denk ook aan een Vlaamsche pretgroep. *Marrollen-kermis*. Het is groot van visie, twee mannen en twee vrouwen, de mannen eigenlijk somber, de vrouwen dol, als omvlamd door haar blonde haren en als met licht bier overgoten. Ik denk aan een schilderij in zeer teere kleuren. Een verlaten vrouw met een kind op den schoot, ergens in den mist. Het heet „*Moederschap*” en is ook treffend van een kleur die uit den mist breekt als bloed uit een lijk waar men in prikt. Andere doeken van sombere menschheid zijn z'n „*Fille-mère*” en zijn „*Leger des Heils*”. Ook zou ik naast de droefheid in mineur van dit menschen-zinken, zijn „*Illusion perdue*” kunnen noemen: een oude mondaine versomberd onder 't gele haar, de lichte blouse, het zware bont. De verloren illusie openbaart zich in haar hand, de afhangende, oude, gerimpelde hand, die niet meeliemt.

Peiser is geen vriend van reizen. Hij oordeelde de reis niet noodig om tot zichzelf te komen. Maar toch heeft hij veel in Parijs en Londen gewerkt. Voor den oorlog, in 1914, toefde hij drie maanden te Parijs, maar pas tegen het eind van die dagen was hij in staat deze sfeer te verwerken. Zoo Vlaamsch-Belgisch en ook Brusselsch is de „instelling” van dezen schilder dat hij, de schilder van 't Brusselsche prostitutieleven,